

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

De duplici pulchritudine, famæredole[n]tia, vero decore, & virtutum
splendore, quibus S. Barbara ornata fuit. Serm. IV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

alia indigeret lege humana. Exercitium quoque prægrande ad manum semper haberet, quo singula disceret, perficeretq; iuxta beneplacitum, ordinem ac legem sui creatoris. Hoc autem modo sua omnia referre ac ordinare iuxta legem à conditore nostro nobis impositam, haud exigui foret meriti: quia continuam sui inducit abnegationem, propriæq; voluntatis mortificationem, quo intermittere sæpenumero cogitur aliquid, quod interim faceret libentius. Sub hac lege putanda est S. Barbara in turri, quam sibi pater ad solarium fabricarat, vixisse, donec legem etiam disceret Evangelicam, quam eius amore seruauit, qui eam in sponsam adoptauerat, hodieq; sibi iunxit & coronauit reginam Dominus noster Iesus Christus, qui est benedictus in secula, Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

De duplici pulchritudine, fama & dolentia, verò decore & virtutum splendore, quibus S. Barbara ornata fuit.

Sermo IV.

Pulchra es amica mea, suavis & decora, sicut Hierusalem, terribilis vt castrorum acies ordinata. Cant. 6. Fratres charissimi solennem hodie festiuitatem agimus illustrissimæ Virginis & Martyris Barbaræ patronæ nostræ, quam Christus in tenera ætate etiam perfectis viris fecit admirabilem, tot eâ gratiæ suæ donis, tot virtutum ornamentis, tot meritorum prærogatiuis euehens, vt toto terrarum orbe huius dulcissimæ virginis fama iam olim percrebuerit, Christusq; in eius inuisita constantia prædicetur, & insuperabili fortitudine glorificetur. Benedictus Deus, qui talem eam fecit, qui illi præstitit etiam infra iustam ætatem gloriosissimos ex mundo & diabolo triumphos referre. Non est necesse vt multis hic commemorem gesta vitæ illius, quæ vos iam memoria tenetis. Scitis quam plena sint miracula, quæ de illa scribuntur, & nunc vbiq; ab omnibus piè creduntur. Cedit hoc proculdubio in magnam creatoris gloriam, quod per eiusmodi nobilem, delicatam, verecundam illustremq; puellam superbissimos dæmones & eorum vires ac machinas omnes tam potenter voluit elidere. Debet tanta Dei benignitas nobis animum addere, vt viriliter aduersus inimicos illos tartareos dimicemus, nec animis frangamur vnquam, certi de adiutorio altissimi, cuius virtus immensa est, & cui nullus potest resistere. Sed nunc ad thematis explicanda verba libet accedere, eaq; S. Virgini Barbaræ applicare, vt erga eam crescat vestræ deuotionis studium, & ad eius vt cunctis sectanda vestigia prouocemur. Ait itaque illi suæ ipsõs Dominus Iesus sponsus virginum, & castarum mentium ardentissimus amator: *Pulchra es amica mea, suavis & decora*, &c. Primo eam pulchram vocat, pulchritudine scilicet duplici, altera animi, altera externa cõuersationis. Pulchritudinem internam facit fides, spes, charitas, ceteraq; gratiæ & dona sancti Spiritus ac virtutes, quibus anima mirum in modum intus exornatur, vt sit grata oculis Dei. Pulchritudo externa cõuersationis in virtutum moralium pijs ac studiosis actionibus, & optimorum exemplorum, quibus proximi adificentur, luce consistit: vbi tamen semper danda opera est, vt sit intentio simplex & omnis expers obliquitatis. Siquidẽ

Pulchritudine duplici vt fuerit Barbara decorata.

Φ. VI
13

Cant. 1.

Matt. 6.
Luc. 11.

Simplicitas
columbino-
rum oculo-
rum qualis.

Barbara vt
Deum sine
magistro ag-
nouerit.
Cant. 6.

Psal. 1.

alibi sponfam suam Christus ab oculorum simplicitate, commendat, ce-
cens: *Ecce tu pulchra es amica mea, ecce tu pulchra oculi tui columbarum.* Quali di-
ceret: Pulchram te facit mirabilis candor & columbina simplicitas in-
tentionis tuæ, qua nusquã defleat à purissimo mei amore, nec flexuosis recur-
uæ ac tortuosa intentionis finibus ac maandris vulpina duplicitate delecta-
ris. De hoc oculo idem Christus alibi dicit: *Si oculus tuus simplex fuerit, totum
corpus tuum lucidum erit:* id est, si munda ac sincera fuerit intentio tua, quæ
boni egeris, gratum erit Deo. Hæc autem simplicitas intentionis columbo-
rum oculis non sine causa comparatur. Hæbet enim hoc columba, vt oculus
penitus defigat in id quod fortè aspiciunt, vt facile possit adueri, quæ
spectent. Aliorum autem animalium quædam vagos habent & dubios ob-
tutus, ita vt cum putantur huc respicere, aliud contemplantur, quales sunt
vulpium oculi, quæ in prædas avidæ dum sursum aspiciere se fingunt, deorsum
respiciunt, insidia sibi moluntur. Quas nimirum imitantur multi valde,
qui bona quidem agere videntur, sed animis nimium recurui ac tortuosi
sunt, nihil nisi suppositos & sua comoda spectantes.

Non sic fecit candidissima Christi sponsa Barbara, sed mox vbi quædam
superna gratiæ scintilla mentis eius oculis praluxit, cepit quæ ex contem-
platione visibilibus ad quandam creatoris agnitionem penetrare, tota illius
amore accensa, totam se ad illam magis magisque cognoscendum contulit,
nusquam ab hoc proposito neque ad dexteram neque ad sinistram diuertens,
sed recto mentis aspectu & immota animi intentione illi vni perpetim inha-
rens ac suspirans. Quare factum est, vt absque vllius hominis adminiculo vi-
informatione, quod fuit reuera mirabile, ad eiusdem veri Dei cognitionem
haud vulgarem pertigerit: quæ postmodum in ea confirmata est scriptis Or-
rigenis, & sermonibus præbyteri ab Origene ad ipsam missi.

Rectè igitur Dominus Iesus illi tam simplici, tam sincere, tam candidæ
spôsæ suæ dicit: *Pulchra es amica mea.* Huic autem intentionis pulchritudinem
plurimum addidit vita sanctissima, & optima vitæ ac virtutum exempli,
quæ in se deinceps expressit, vt plures ad Christi agnitionem & amorem
prouocaret. Quid enim pulchrius, quid elegantius, quam videre virginem
nobilem, adhuc iuuentulam, omnibus mundi bonis affatim affluentem, ni-
hiliam quasi commercij habere cum hoc mundo, cuncta terræ oblectamenta
despicere, morum leuitatem execrari, grauitatem sectari, risus, iocos, lu-
dos choreas respuere, toto animo in cœlestibus versari, Christi vitam mira-
bili mentis constantia ac feruore studiosissime imitari, in lege Domini nocte
ac die meditari, nihil graue credere, nisi quod Deo displiceret, nihil iucun-
dum arbitrari, nisi quod Deo coniungeret, orationibus continuis vacare,
misericordiæ operibus deditam esse: denique in omni virtute ea ætate perfe-
ctam esse, quando adhuc vix potuit per ætatem quid esset virtus bene percep-
tum habere? Si licet stultis mundi amatoribus pulchras vocare amicas suas,
quod sint venusto corpore, quod præciosis tegantur vestibus, quod diuitijs
abundent, atque etiam quod vitijs plenæ sint: quanto iustius pulchra, imò
pulcherrima dicenda est Barbara virgo speciosissima, tot virtutum gemmas
præclarissimis mirificè renitens? Cui non magnum animi stuporem & effu-
sim adducat, quod cum haberet patrem spectata nobilitatis, sed diuinitatis
cultui

cultui addictissimum, & Christiani nominis hostem acerrimum, nihil tamē morata scruitiam pectoris eius, libera fronte S. Trinitatis mysterium eidem explicauit, pro Christo amore, præsertissimo mortis discrimini sese exponēs? Non timebat pro Christo amittere vitam temporalem, & per multiplices cruciatus longa & acerba morte puniri, quia virtutibus omnigenis probe communita, diuina virtute se superaturam omnia sperabat. Et quamuis pro naturæ affectu diligebat patrem suum, qui ipsam genuerat, multumque exaggerabat ipsius pœnas, quod à proprio parente infligerentur, tamen iam Christi amore fortiter inflammata, carnalem patrem nesciebat. Dicebat ipsa sibi: *Pater meus & mater mea dereliquerunt me, Dominus autem assumpsit me.* Imò sanè tam felici commutatione non poterat non gaudere & gratulari sibi, quod pro homine mortali Deum aeternum patris loco reciperet. Verum in his omnibus admiranda relucet eius perfectio, & splendor virtutum, quibus fuit insigniter prædita, & ipsis quoque angelicis spiritibus non parū amabilis, simul ac venerabilis: atque aded etiam ipsi omnium rerum autori Deo in tantum placuit, vt ei diceret: *Pulchra es amica mea.* Vbi simul non oscitanter notandum est, quod eam amicam suam vocat. O felicem animam, quæ meretur esse Dei amica. Quid non illi præstabit Deus? Quæ non illi secreta communicabit? Scitis quid Apostolis suis dixerit Christus: *Vos autem dixi amicos, quia omnia quæcumque audiuì à patre meo, nota feci vobis.* Ad hanc ineffabilem dignitatem, vt Christi amica vocaretur, puritas cordis, vitæ innocentia, castissimus amor, & diuinorum perspicua contemplatio quæ ad sapientiæ donum pertinet, sanctissimam Barbaram euexit. Nec inter vulgares Dei amicas eam putemus numerandam. Possunt quidem Christianorum omnium piè viuētium animæ Christi amicæ appellari: sed magna est inter ipsas amicas differentia. In domo patris cœlestis mansiones multæ sunt: & quamuis singulæ amica singulas sint habituræ mansiones, tamen vt quæque fuerit virtutum splendore illustrior, & charitate flagrantior, tanto etiam præclariori mansionem perfruetur. Hic iam reuocemus ob mentis oculos vitam & gesta virginis sacratissimæ Barbaræ, & quam rara ac inusitata in ea exiterit gratia Dei, quam euidenter omnipotens Deus mira & magna virtutis suæ argumenta in ea declararit, quantis eam meritis auxerit, denique quam excellenter eam cuncta mundi & demonis certè immania, multifaria, ac paucis experta machinaméta vexationesq; & impugnationes penitus illudere & profligare fecerit, & cognoscat saltem vtrunq; quo loco eam habeat in cœlis, quam talem reddidit in terris? Sequitur enim magnitudinem gratiæ, magnitudo gloriæ, & quo quisque maiori in Deum feruet amore, dum adhuc in terris degit, eo copiosiori gloriæ lumine illustratur in regno cœlesti. Porro quo quis lumine gloriæ plenius perfunditur, eo etiam Deum penitus cognoscit, cognitum perfectius amat, & amato vicinius vnitur, atque ex ipsa vnione beator felicitiorq; efficitur. O ergo nimis venerandam Christi amicam S. Barbaram, quæ præuenta à Domino sponso suo in benedictionibus dulcedinis, cum adhuc esset in mortali corpore, & intimis indiuiduæ charitatis nexibus eidem coniuncta, ac præstantissimis sancti Spiritus charismatis peruncta, iam sequitur agnum quocumque ierit, & de propinquo audit vocem illius omni musico concen-

Barbaræ animi fortitudo quanta in tormētis. Psalm. 26.

Amicū esse Dei quanta dignitas. Ioan. 14.

Amicorum Dei discrimē quantū. Ioan. 14.

Psalm. 10.

Apoc. 14.

W. VI
13

1. Pet. 1.

Barbara vt fuerit iuu-uis.

2. Cor. 2.

Luc. 11.

Barbara à quoniam fuerit docta

concentu suauiore, videretq; cominus faciem eius lōgè gratiosissimam, in quā delectatur angeli prospicere. Haec enim diximus de illis duobus propo-
pōiti themati verbis, quibus & pulchram & amicam suam Dominus locum
vocat S. Barbaram: nunc videamus, quid sibi velit, quod & suauem & dico-
ram eam appellat. Cum igitur, vt iam ante dictum est, virgo beatissima
Barbara maximis virtutum ornamentis decorata fuerit, omnino confitenti
est, vt & iuuvis iure vocata sit ob famæ & existimationis redolentissimam
fragrantiam, & decora propter consonantissimam totius exterioris & inter-
rioris hominis compositionem. Quæ vtraque quam perfecte extiterit in S.
Barbara, potest colligi ex vita eius. Et reuera in hac vsque diem tam tenere &
sanctitatis eius odor totam aspergit Ecclesiam, & multi eam sedulo venerantur
propter singularem qua apud Deum flagrat gratiam, & per eam innumeris
ipso mortis articulo reducti sunt ad bonam mentem, & cum Deo in gratiam
restituti, quia ipsam in vita obnixè & deuotè implorauerant. Potestq; pla-
denter cum Apostolo dicere: *Christi bonus odor sumus Deo in omni loco.* Delicæ
enim valde fideles Christianos tanta vitæ integritas, tanta morum pulchri-
tudo, tanta opinionis sacræ lōgè lateq; propagata claritudo in tam tenera &
fortunata virgūcula, quam mirabiliter exornat ætatis teneritudo cum sum-
ma vitæ absolutaq; sanctimonia coniuncta, & sanctitatem vitæ admirabile
& stupendam reddit ætas tam fragilis sexusq; imbecillus.

Non enim aliud hic, nisi magna & euidentis præpotentis Dei virtus eluce-
scit, quæ in hac sacratissima virgine sicut voluit & potuit operata est, eligens in-
firmam sexu & annis puellam, vt confundat fortes & alta sapientes fulgida
viribus præfidentes. Potest sanè absque rubore, imo cum ingenua gratia nobi-
tis confessione, & creatoris profusa laude dicere sancta hæc virgo marty-
Christi cum matre Domini: *Quia fecit mihi magna qui potens est, & paruum
nomen eius.* Anne verè magna sunt fratres mei quæcunque de illa leguntur?
Quæ nos sanè non debemus vt ficticia contemnere, quia iam paucis tota Ec-
clesia eius historiâ legit, nec rejicit. Porro, sicut fama honestissima eam iu-
uem fecit, ita vtriusque hominis decentissima moderatio admodum decora
eam reddidit. Non potuit autem non honestissima & elegantissima sui mo-
deratione pollere, quæ post perceptam sancti Spiritus gratiam Christo in ba-
ptismo concipuita, & cum eodem in vitæ nouitatem reuocata, iam non nisi
Christi spiritu regebatur, qui in ea nihil patiebatur hæere inordinatum
aut indecorum. sed eam in omnibus præueniendo intus perspicuè edocebat,
& suauiter adiuuando ad exequendum quicquid ipsi fuisset gratum corre-
borabat. Vnde fiebat vt & intus & foris talem se præberet, qualem decebat
esse summi regis sponsam, filiam & discipulam, Verbi quidem sponsam. Pa-
tris autem filiam, & discipulam Spiritus sancti. Nemo obsecro hæc aliquis
putet dubitationis habere. Non aderat illi copia sãctorum hominum, quo-
rum assiduis colloquijs & institutione potuisset imbui: namque id patet
impijssimus non sinebat: nec voluit Deus tam piam & religiosam animam
non nisi ipsum solum habentem adiutorem sua spe & expectatione fraudare.
Atq; ita ipse per se ipsum eam & docuit facienda ac omittenda, & suo Spiritu
eam ad omnia confirmauit. Qui aliter sentit, derogat pietati diuinæ, dere-
gat etiam peruulgatæ huius virginis existimationi & sanctimoniz. Hinc iam
facit

facile potest intelligi, quod in themate nostro sequitur: *Decora sicut Hierusalem*, Talis enim vitæ integritas, talis morum venustas, talis virtutum ornatu, quid aliud est, nisi quædam species supernæ Hierusalem, vbi nihil non perfectum, non decorum, non suave est? Quod autem adiungitur, *Terribilis* Barbaræ terror vnde? enim tam sancta anima longè terribilior est tetris & malignis spiritibus, quàm vlla acies ordinata & ad pugnam instructa suis aduersarijs imbecillis & incompositis. Id verò multis est exemplis comprobatum.

Quam multi deploratæ salutis per hanc ipsam nostram sacratissimam martyrem (vt ceteros diuos taceam) ex ipsis dæmonum faucibus extracti sunt, non valentibus ipsi resistere, sed ad eius præsentiam nimium perterritis & in fugam versis? Terribilè autem eam facit dæmonibus gratiæ & gloriæ ab suo sponso ipsi collatæ: maxima dignitas, & insignis potestas qua nullo negotio & sui veneratoribus potest promptissimè opitulari, & vim omnè hostium tartareorum perfringere ac labefactare. Videtis iam vtrumque pèscularis paucis his quæ hætenus vestrīs in auribus loquuti sumus fratres aman-

Cant. 6.

risissimi, quam rectè quadrent in virginem ac martyrem S. Barbaram verba in initio recitata, quibus eam Christus, atque adeò tota superbenedicta Trinitas affatur: *Pulchra es amica mea, suauis & decora sicut Hierusalem, terribilis vt castrorum acies ordinata.* Quæ tamen verba poterunt etiã nobis accommodari, si sacratissimam virginem pro modulo nostro erimus imitati. Et pulchri quidem sumus, si mundi amorem, qui animam deturpat, à nostris cordibus excludamus, si mundi amicitiam quæ vana est, respiciamus, si delicias carnis fallaces profligemus, si ornatum seculi qui dehonestat animam in conspectu Dei & sanctorum eius contemnamus: si mentis fastum & elationem profunda humilitate præeamus, ac veris nos ornemus virtutibus, vt placeamus illi, cuius amore ad hoc viuendi institutum nos contulimus. Amici autem Christi sumus, si faciamus ipsius voluntatem, si puritati, & innocentia, & præcipuè castissimo amori nauemus operam. Suauis sumus, si placida morum honestate, & lenissima mansuetudine, atque optimis exemplis proximorum quosque ad Dei cultum & amorem inuitemus, & vitia odire, iustitiam colere, præsentia despicerere, semper mansura inquirere doceamus. Sumus enim inuicem membra, & alius alium debemus modis omnibus adiuuare & prouehere ad meliora. Quod qui facere contemnit, & alijs est autor ac suador ad perpetrandam iniquitatem, suisque vel factis, vel verbis perdit animas Christi sanguine redemptas, omni latrone sceleratior est, dignus qui viuus flammis concremetur, nisi velit respicere. Porro decori sumus, si in omnibus medium seruemus, vt ne quid plus, ne quid minus faciamus: quod ad discretionem pertinet, quæ est auriga virtutum, sine qua non possunt virtutes nomen tueri suum, sed abeunt in vitia. Denique terribiles sumus cunctis hostibus nostris, si veris armati virtutibus tanquam lorice nulla vi aut ferro penetrabilibus, capiti nostro Domino Iesu firmiter inhareamus, illius non nostris nitamur viribus, & totos nos in illum referamus, à quo habemus quicquid sumus. Hic iam in fine paucis vos admoneo fratres dilecti, vt præclarissimam Christi sponsam Barbaram vobis patronam asciscatis, eam quotidie aliquo pietatis officio veneremini, vt pote quam certi estis tam præcellum apud

Pulchri vt efficiamur.

Amici Dei vt simus.

Suauis quoniam sumus. Ephes. 4.

Decoros quoniam nos constituent. Terribiles vt hostibus simus.

apud Deum gratiæ & amicitia locum obtinere. Credite mihi, non erit ingratum sepiè inuocantibus, sed precibus ac meritis suis iuuabit eos apud Dominum Iesum qui uiuit per æterna secula, Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

Ut S. Barbara mundum contempserit Christi amore: & ut septem mirabilium in mundo hoc sensibili existentium contemplatione perueniatur ad cognitionem Dei, & ex Dei cognitione ad contemptum mundi.

Sermo V.

Vt participes efficiamur eorum quæ sunt sanctis diuinitus collata.

S. Barbara quæ feruenter mundum contempserit.

Esa. 64.
1 Cor. 2.

Regnum mundi & omnem ornatum seculi contempsi propter amorem Domini mei Iesu Christi: quem vidi, quem amavi, in quem credidi, quem dilexi. Sollemnem diem virginis pudicissimæ & constantissimæ martyris Barbaræ agentes fratres mei, debemus illius felicitati ex animo congaudere, & laudes debitas ac deuotas persoluere creatori pro maximis gratiæ & gloriæ muneribus, quibus eam tanquam charissimam filiam & amicam suam exornauit. Hac enim ratione nos quoque participes efficiamur eorum omnium quæ sanctis suis præstitit Deus, si pro illis ipsi laudes gratesq; agamus. O quam benignè, quam copiosè, quam amanter salutem nostram prouidit & consuluit Deus ac Dominus noster, qui præter alia multa & magna nostræ infirmitatis adinuenit certissimum nobis constituit præsidium in sanctis suis, quos in tanto apud se honore & amicitia loco habere dignatur, ut nec velit nec possit quicquam vnquam ipsi serio petentibus denegare. Quæ propterea paucis præfari volumus fratres amantissimi, ut maiorem erga sanctos Dei fiduciam concipiatis, maximè eos quibus est sublimior apud Deum autoritas, ad quorum numerum etiam hæc præclarissimam virginem pertinere nihil dubitamus: de qua ut aliquid pro nostro more ad laudem Dei & vestri adificationem dicamus tractare placuit verba ea, quæ thematis loco supra recitauimus, hæc videlicet, *Regnum mundi*, &c. Quæ sententia breui quidem sed quæ admodum & quæ plurimum complectatur, virgo S. Barbara suum in Deum amorem testatur, cuius causa contempserit mundum & omnia quæ mundi ambitu continentur. Nimirum fecit hoc ipsa mirabili feruore & incredibili mentis constantia, idq; ea ætate, qua iam primum potuisset mundi huius bonis frui. Contempserit, inquam, & verè ex animo despexit regnum & gloriam mundi, seculi voluptates & vanitates, auri & argenti atq; omnigenarum opum fallaces & corruptibiles thesauros, & quicquid honoris, dignitatis, excellentiæ, ornatus potuisset exhibere totus hic orbis, non maiori in præcio adducta est, ut hæc omnia sperneret, sed virgo prudens diuinæ gratiæ collustrata lumine intelligens in cælis repositas esse Deum amantibus & illius causa terrena quæq; proculcantibus immensas opes & bona infinita, quæ nec oculus vidit nec auris audiuit, nec in cor hominis ascenderunt, castissimo affectu regni æterni filio sponso suo Domino Iesu Christo placere concupiscens, & ad omnem illius voluntatem se componere sciens, abiecit & præpudians regnum

mundi.